

Se keino Panas
appi mees on
Jummal ihko
temma wad

№. 5. Eesti-Ma Rahwa 145.

Kalender,

ehk

Täht-Kaart

1790.

Nasta peäle, pärrast

Jesanda. Jesuse Kirj.
Sündimist.

Talliõnas,
Trükkitud Lindforsse Kirjabeõga.

Pärrast sedda kallist Jesusse Kristusse
sündimist, on tänuawo se 1790. a. 811.

Pärrast ma- ilma lomist 5739

Pärrast Lutterusse õige Usso ülles-
wõtmist 273

Pärrast wanna katko 133

Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi
lääs III

Pärrast sedda kui Teompä põllend 106

Pärrast sedda sure nälja hakkatust 95

Pärrast teist katko 80

Pärrast mele armolissema Kelsri ja
Eure Praua K A T A R I N A
sündimist 67

Pärrast sedda kui ta hakkand wallit-
sema 28

Pühha- Päwa märk

Joulo- ja Bastla- päwa wahhel, on
6 Nädalat ja 1 Päwa.

Märkide · seketaminne.

● Moor ku.

☾ Essimenne werendel.

● Täis ku.

☾ Wiinne werendel.

✚ Hea aadrit lasta.

● Hea kuppyo lasta.

✚ Hea arstimisse rohto wõtta.

✚ Hea külwada ning istutada.

● Hea lapsi wõrutada.

✚ Sedda, mis pitkaliste peab kaswama.

☾ Hea puid raiuda hõne tarwis.

☾ Ahjo tarwis.

p. parrast.

p. l. parrast lounat.

e. l. enne lounat.

V. Pühha.

ZAMMARZUS. Neári = Kn.

Kristusse Umberleifam: yuf. 2, v. 21.

1 Zeisipáám	<i>Neári. Þáám Mita Jesus!</i>	
2 Kestnáddal	Abel	Rauníd
3 Meljapáám	Set	kúlmar ja
4 Rede	Enok	● IO, 8. e. l.
5 Loupáám	Metusalem.	felget

Lárfat Homifo: Maalt. Neatt. 2.

6 Þúhhap.	<i>3 Kunning. Þ.</i>	Ílmad.
7 Esmasp.	Julianus	.. Uddu
8 Zeisip.	Erart	→ ne
9 Kestnáddal	Beatus	● ia
10 Meljap.	<i>Þaamli Þ.</i>	Lunme
11 Rede	Emrain.	saddo
12 Loupáám	Nein	▷ O, 57. p. l.

Jesus 12 Mástat wannu, Luc. 2, 41.

13 Þúhhap.	<i>Þ. Þ. 3. Kunn. Þ.</i>	
14 Esmasp.	Relifz	tulez
15 Zeisipáám	Erif	ja
16 Kestnáddal	Þhure	▷ tuisoz
17 Meljapáám	<i>Þomme Þ.</i>	ga.

Get Kuul on 31 Päwa.

18 Rede	Uffel	Pehmet
19 Loupääw	Sara	9, 28. e.l.

Wina Mä: est, Matt. 20, 1.

20 Pühhap.	<i>9 P. e. Kr. üll. P. Waab.</i>	
21 Esmasp.	Neto	7 Seb.
22 Zeisipääw	Wimsent	* ja
23 Kesknäddal	Lotte	nüss
24 Neljasp.	Timoteus	ket
25 Rede	<i>Paawli Umb.</i>	Jimad
26 Loupääw	Tolifarpus	<i>C 1, 12. e.l.</i>

Rütwi: mehhest, Luk. 8, 4.

27 Pühhapääw	<i>8 P. e. Kr. üll. P.</i>	
28 Esmasp.	Karel.	4 löwad
29 Zeisipääw	Samuel	fange
30 Kesknäddal	Udelgund	fülma
31 Neljap.	Ann	pole.

12 nel selle ku päwal, touseb päike kello 8. ning ühhe pole rundi, lähhab alla, kello 3. ning ühhe pole tuadi. Päaw on pitk 7. tundi, ja ö 17. tundi.

FEBRUARJUS. Kúinla, Ku.

1 Rede	Virrit	Kúl-
2 Loupáám	<i>Kúinla P.</i>	mat,

Kristusse Kañnatamissfest, Luk. 18, 21.

3 Púhhapáám	<i>Vaast. P.</i>	● 3. e. l.
4 Esmapáám	Veronika	selget,
5 Teisipáám	<i>Basila P.</i>	→ Páwad.
6 Restnáddal	<i>Zuhla P.</i>	✠
7 Meljapáám	Kilart	Kúlm :
8 Rede	Káspertina	párrast
9 Loupáám	Salomon	sedda

KRISTUSSE Kiusatamissfest, Matt. 4, 1.

10 Púhhap.	<i>V. Vaast. Maddis</i>	pehme,
11 Esmap.	Edo	▷ 8, 20. e. l.
12 Teisipáám	Eulalia	Lumme-
13 Restnáddal	Peningna	saddo,
14 Meljapáám	Valentin	wágga
15 Rede	Baustina	kange
16 Loupáám	Juliana	● tus

Sel Kuul on 28 Päwa.

Kananea Naesest, Matt. 15, 21.

17 Pühapääm	2 P. Paastus	lega.
18 Esmaspääm	Konfordia	8, 6. p. l.
19 Teisip.	Simon Ap.	Selge
20 Keßnädal	Eigarius	taew
21 Neljap.	Jesaias	7
22 Rede	Petri P.	külma
23 Loupääm	Serenas	ga

Sest kes Kurratist waemat: Luk. 11, 14.

24 Pühapääm	3 P. Paastus	CII, 49. e. l.
25 Esmasp.	Wiktorius	on
26 Teisipääm	Nestor	†
27 Keßnädal	Leander	oda
28 Neljapääm	Justus	ta.

16 nel selle ku päwal touseb päike, kello 7. lähhäb
alla, kello 5. pääm on 10, 8 agga 14. tundi yisk.

1 Rede	Albinus	Segga-
2 Loupääw	Medea	sed

5000 Mehhe sddimisfest, Joann. 6, 1.

3 Pühhapääw	P. Vaastus	Ilmat
4 Esmaspääw	Adrian	● 8, 59. p.l.
5 Teisipääw	Janus	● pea
6 Kestnäädal	Kotwid	kulm
7 Neljapääw	Siprian	ja
8 Rede	Perpetua	† selge,
9 Loupääw	Pööri P.	pea

Jesus kinnwidega wissatub, Joann. 8, 46.

10 Pühhap.	P. Vaastus	niiss
11 Esmaspääw	Konstantin	† wabel
12 Teisipääw	Kretor	● II, 56. p.l.
13 Kestnäädal	Ernestus	... Wih
14 Neljapääw	Sakarias	maga.
15 Rede	Longinus	Par
16 Loupääw	Kert	rast

Sel Kuul on 31 Päwa.

Kristusse sisse sditmissesi, Matt. 21, 1.		
17 Pühhap.	6 V. Vaast.	sedda
18 Esmasp.	Willemina	✠
19 Teisipääw	Kabriel	● 5, 30. e. l.
20 Keftnaddal	Matrona	✠ selge
21 Neljapäaw	Suur Neljas	taew.
22 Kede	Suur Kedes	Uddus
23 Loupääw	Tiits	sed

Kristusse allestoumissesi, Mark. 16, 1.		
24 Pühhapääw	Esimesse P.	Päwad
25 Esmasp.	Teine Pühha	Vaast. M. P.
26 Teisipääw	Kolmas P.	10, 15. e. l.
27 Keftnaddal	Kustaw	✠
28 Neljapäaw	Kideon	kül-
29 Kede	Kido	mad
30 Loupääw	Adonias	● Död.

Einnipandud ukst, Joann. 20, 19.

31 Pühhap. | 1 P. p. allest. P. ❖

Ionel selle ku päwal touseb päike kello 6. lähhäb
 alla kello 6. päaw en 12. ja õ 12. tundi piäl.

APXZES. Jürri = ehl Mahla = Ku.

1 Esmaspääw	<i>Karjaliste P.</i>	Uddu=
2 Zeisipääw	Teodorus	✠ sed
3 Kestnääbdal	Berdinand	⊙ 2, 41 p.l.
4 Neljapääw	Ambros	niseket
5 Rede	Maksim	roppud
6 Loupääw	Kölestin	Imat.

Heast Karjatsest, Joann. 10, 11.

7 Pühhap.	<i>3 P. p. Ulest. P.</i>	
8 Esmaspääw	Liborius	Wahhel
9 Zeisipääw	Vogislaus	✠ Lummi,
10 Kestnääbdal	Leo	wahhel
11 Neljapääw	Julius	D 11, 16.e.l.
12 Rede	Esekiel	lan
13 Loupääw	Kerwasius	✠ ge

Urrikesse aia pärrast, Joann. 16, 16.

14 Pühhapääw	<i>1 P. p. Ulest. P.</i>	
15 Esmasp.	Karin	tuul
16 Zeisipääw	Kudolw	wihma
17 Kestnääbdal	Hans	✠ ga

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Neljapääm	<i>Siino + Pääle</i>	<i>2, 7. p.d.</i>
19 Keede	Simon	seggas
20 Loupääm	Adolarius	tud.

Kristusse ärraminnemissest, Joann. 16, 5.

21 Pühapääm	<i>W. p. illest. W.</i>	
22 Esmaspääm	Karisius	⚔ Sojad,
23 Teisipääm	<i>Siiri Pääle</i>	peäs
24 Keefnädal	Albert	wa=
25 Neljap.	<i>Markuse W.</i>	<i>C. 2, 21. p.d.</i>
26 Keede	Etselias	✠ paist=
27 Loupääm	Ludoltw	✠ sed

Digest pallumisest, Joann. 16, 23.

28 Pühap.	<i>W. p. illest. W.</i>	
29 Esmasp.	Mitalis	✠ St-
30 Teisip.	Reinmund	mat.

12 nel selle ku päwal touseb päilit, pole tundi pärrast kello 4 ning läbbäb alla, pool tundi pärrast kello 7. Pääm on pitk 15. ja 9. tundi.

MÄSS. Mäiss - eht Leht - Ru.

1 Kestnäddal	Wolbri Pääm	Enna-
2 Neljapääm	Suur + Pääm	miste
3 Keede	+ Leidminne	6, 48. e. l.
4 Loupääm	Kottard	uddune

Rõmustajast, Joann. 15, 26.

5 Pühhap.	6 V. p. illest. V.	
6 Esmasp.	Domisilla	willo
7 Teisip.	Tanislauß	ja
8 Kestnäddal	Job	tuul-
9 Neljapääm	Tesiderius	ne
10 Keede	Parnabas	Ilm.
11 Loupääm	Wiktor	D 8, 56 p. l.

Pühhast Waimust, Joann. 14, 23.

12 Pühhap.	4 Pühhi	Soje,
13 Esmasp.	Teine Pühha	mod
14 Teisip.	Kolmas Pühha	Päwad
15 Kestnäddal	Sohwi	wih-
16 Neljap.	Jodokus	ma-
17 Keede	Erik	10, 17 p. l.

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Loupääw | Mikander | ja

Jesus ja Nikodemus Joann. 3, 1.

19 Pühhap.	<i>2. aino Jum. V.</i>	
20 Esmasp.	Will	mürris-
21 Teisip.	Sigismund	ta-
22 Keßnäddal	Emilia	misses
23 Neljap.	Eduard	ga.
24 Keede	Benediks	<i>6, 3 e. l.</i>
25 Loupääw	<i>Urwan</i>	Selge

Rikkast Mehest, Luk. 16, 19.

26 Pühhap.	<i>1. P. p. 3. a. J. P.</i>	
27 Esmasp.	Peet	taew,
28 Teisipääw	Willem	ja
29 Keßnäddal	Mart	fange
30 Neljapäaw	Petronella	tuul.
31 Keede	Wiland	

Smal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 3. ning lähhab alla, pole tundi pärast
kello 8. päaw on pikk 17. s. agga 7. tundi.

1 Loupááw | Kotskal | 8, 22. p. l.

Eurest Dhto: söma: aiast, Luk. 14, 16.

2 Pühhapááw	<i>2. D. p. 3. a. 3. D.</i>	
3 Eemasp.	Kasimus	Wail
4 Leisipááw	Liso	sed,
5 Kest n oddal	Bonifasius	+
6 Meljapááw	Artemius	selged
7 Kede	Eukretsia	ja
8 Loupááw	Medardus	sojad

Kaddunut Lambast, Luk. 15, 1.

9 Pühhapááw	<i>3. D. p. 3. a. 3. D.</i>	
10 Eemasp.	<i>Wulfem. D.</i>	(1-p.l.
11 Leisip.	Blawius	Almat,
12 Kest n oddal	Vasilides	Wihm
13 Meljapááw	Tobias	mürs
14 Kede	Walerius	rista
15 Loupááw	<i>Witi D.</i>	● 7, 10. t. b.

Olge armolissed, Luk. 6, 36.

16 Pühhapááw | *4. D. p. 3. a. 3. D.*

Sel Kuul on 30 Päwa.

17	Esmaspäaw	Kreet	missega.
18	Teisipäaw	Nikander	Tuine.
19	Kestnäddal	Kermasius	Eiged
20	Neljapäaw	Abgarus	ja
21	Kede	Nabel	pallas
22	Loupäaw	Akasius	+ wad

Kõhkest Kalla sagist, Luk. 5, 1.

23	Pühapäaw	<i>P. P. 3. a. J. P. C. 10,</i>	
24	Esmasp.	<i>Suuni P.</i>	<i>17. P. l.</i>
25	Teisip.	Kristiana	Ilmat.
26	Kestnäddal	Jeremias	Kange
27	Neljapäaw	Ladislauß	wihm
28	Kede	Josua	rahhe
29	Loupäaw	<i>Peter Pawel</i>	* ga.

Wariseride Sigusfest, Matt. 5, 20.

30 Pühhap. *P. P. 3. a. J. P.*

1 onel selle Ku Päwal touseb päike 3. werendel pärrast kello 2. ning lähhäb alla üks werendel pärrast kello 9. Päaw on pitk 18 ning üks pool tundi. On 5 ning üks pool tundi.

1 Esmasp.	Leobald	☉ 8, 21. e. l.
2 Teisipáám	Heina Mar. P.	☉ Esmalt
3 Kestnáddal	Kornelius	☉ selged
4 Meljapáám	Ulrið	☉ ja
5 Keðe	Anselm	☉ pal-
6 Loupáám	Hektor	☉ la

4000 Meðhe sððtmisfest, Mark. 8, 1.

7 Þúhþap.	7 Þ. Þ. 3. a. J. Þ.	
8 Esmasp.	Erino	☉ 10, 17. e. l.
9 Teisipáám	Kilian	☉ wad
10 Kestnáddal	Israel	☉ *
11 Meljapáám	Eleonora	☉ J'mat
12 Keðe	Hindrið	☉ þar-
13 Loupáám	Marrene Þ.	☉ rast

Walle Þrohvetidest, Matt. 7, 15.

14 Þúhþap.	8 Þ. Þ. 3. a. J. Þ.	
15 Esmaspáám	Apost. Þag.	☉ 5, 17. p. l.
16 Teisipáám	August	☉ neid
17 Kestnáddal	Aleksius	☉ *
18 Meljapáám	Rosina	☉ tuul,

Sel Kuul on 31 Päeva.

19 Rede	Kuwina	Kange
20 Loupääw	Ellias	wihm

Üllekohtsest Maja: Piddajast, Luf. 16, 1.

21 Pühhapääw	9 P. p. 3. a. 3. P.	
22 Esmasp.	Apollina	ja
23 Teisipääw	Karolina	4, 31. p. h
24 Keßnädal	Kirsti	Kahhe,
25 Neljasp.	Jakobi P.	... mürs
26 Rede	Anno	rista=
27 Loupääw	Marta	mis

Jerusalemma ärrarikmisses, Luf. 19, 41.

28 Pühhapääw	10 P. p. 3. a. 3. P.	
29 Esmaspääw	Olowi P.	☩ ses
30 Teisipääw	Abdon	☉ 4, 56 e. l.
31 Keßnädal	Kermann	ga.

14nel selle ku päwal, touseb päike 3. werendel pärrast kello 4. ning lähhäb alla, werendel pärrast kello 7. päaw on pitk 14. ning üks pool, õ agga 9 ning üks pool tundi.

1 Meljapääv	<i>Petri Wang.</i>	Elget
2 Kede	Annibal	tuul
3 Loupääv	Eleasar	✠

Wariserist ja Lönerist, Luk. 18, 9.

4 Pühapääv	<i>11 P. p. 3. a. 3. P.</i>	
5 Esmasp.	Judas	sed
6 Teispääv	Eigenius	D 9, 57. p. l.
7 Keskäädal	Donatus	Ilmat;
8 Meljap.	Siriacus	✠ soe,
9 Kede	Romanus	Päwa
10 Loupääv	<i>Saurisse P.</i>	paist

Kurbist ja Keletumast, Mark. 7, 31.

11 Pühapääv	<i>12 P. p. 3. a. 3. P.</i>	
12 Esmaspääv	Herm	mis
13 Teispääv	Eusebius	● 5148. e. l.
14 Keskäädal	Ello	✠ sega
15 Meljapääv	<i>13 P. p. 3. a. 3. P.</i>	Sojad
16 Kede	Isal	Päs
17 Loupääv	Onesimus	✠ wad.

Sel Kuul on 31 Päwa.

Preestrist ja Lewitist, Luk. 10, 23.

18 Pühhapääw	<i>13 P. p. 3 a. 3. P.</i>	
19 Esmasp.	Sebald	Pääw
20 Teisipääw	Nut	akkab
21 Keßnädal	Wilibert	<i>C 2/46 e. l.</i>
22 Neljap.	Safeus	pilwe
23 Kede	Parfabas	sets
24 Loupääw	<i>Perist P.</i>	jama,

Sümnest Piddali: többis: Luk. 17, 11.

25 Pühhap.	<i>14 P. p. 3 a. 3. P.</i>	
26 Esmasp.	Treneus	niisket
27 Teisipääw	Nufustin	uddused
28 Keßnädal	Perent	* Zimat;
29 Neljapääw	<i>Joann. Hull</i>	* 1, 46. e. l.
30 Kede	Rebecka	* wihma:
31 Loupääw	Benjamin	* ga.

14 nel selle ku päwal touseb päike 3. werendel pärrast kello 4. ning lähjäh alla, werendel pärrast kello 7. päaw on piff 14. ning üts pool, ö agga 9. ning üts pool tuudi.

SEPTEMBER. Saggise: eht Mikli: Ku.

Wammonast, Matt. 6, 24.

1 Pühhap.	<i>15 P. p. 3. a. J. P.</i> Elisa	• Selget
2 Esmasp.	Keinart	tuulsed
3 Teisipäaw	Moses	D 5, 6 p. l.
4 Kestnädal	Maganus	Päwad,
5 Neljapäaw	Regina	ni du-
6 Kede	Kai	• sed
7 Loupäaw		

Raini Liina surrust, Luk. 7, 11.

8 Pühhap.	<i>15 P. p. 3. a. J. P. Mar. S.</i> Abigail	• willud
9 Esmaspäaw	Colald	• ööd.
10 Teisipäaw	<i>Põõri Päaw</i>	• Tuul-
11 Kestnädal	Cirus	• 9, 18. p. l.
12 Neljapäaw	Amatus	• ne,
13 Kede	<i>† Wendam.</i>	• willo
14 Loupäaw		

Wee: Lõbbifest, Luk. 14, 1.

15 Pühhap.	<i>17 P. p. 3. a. J. P.</i> Eiremia	• ja
16 Esmasp.	Titus	niisle
17 Teisipäaw		

Sel Kuml on 30 Páwa.

18 Kestnáddal	Werner	→ wabhel
19 Meljapáám	W austus	✠ sojad
20 Rebe	Eóns	<i>C1, 44. e. l.</i>
21 Loupáám	<i>Mattensse P.</i>	wabhel

Euremasi Kásust, Matt. 22, 34.

22 Púhhapáám	<i>18 P. p. 3. a. 3. P.</i>	
23 Esmaspáám	Osea	→ willud
24 Teisip.	Kleowas	nieted
25 Kestnáddal	Harald	Páwad
26 Meljaspáám	Terel	on
27 Rebe	U olw	⊗ 8, 33. e. l.
28 Loupáám	Wentzel	→ odata.

Allwatur Innimessest, Matt. 9, 1.

29 Púhhapáám	<i>19 P. p. 3. a. 3. P. MIBIII P.</i>	
30 Esmasp.	Hieronimus	.∴.

12 nel selle fu páwal touseb páike kello 6. ning
láháb alla kello 6. páám on pítk 12. ning b ta
12. tundi.

OKTOBER. Wina = ehf Roja = Ru.

1 Teisipááw	Wolrad	Miis =
2 Restnáddal	Kairus	ket,
3 Meljapááw	Wolmer	└ uddus
4 Kebe	Prants	D 3, 17. e. l.
5 Loupááw	Wides	sed

Pulma Ridesf, Matt. 22, 1.

6 Púhhap.	<i>20 P. p. 3. a. 3. P.</i>	
7 Esmasp.	Kustaw	ja
8 Teisipááw	Zionisius	└ rop =
9 Restnáddal	Tomasia	pud
10 Meljapááw	Purkart	Ilmat
11 Kebe	Angelus	on
12 Loupááw	Mat	✠. odata.

Runninga Mehhe = Poiasi, Joann. 4, 47.

13 Púhhap.	<i>21 P. p. 3. a. 3. P. Teressa</i>	
14 Esmaspááw	Kalifetus	(2) 5. p. k.
15 Teisipááw	Heddo	✠. ✠.
16 Restnáddal	Kallus	Wihm
17 Meljapááw	Dop	tan =
18 Kebe	Lufas	ge

Sel Kuul on 31 Päwa.

19 Loupääw | Kutsius | → tule: ja

Kawwalaft Sullafest, Matt. 18, 23.

20 Pühhapääw | 2 P. p. 3. a. J. P. C 3,

21 Esmaspääw | Ursel | 40. p. 6

22 Teisip. | Ewerin | wabhel

23 Keßnäddal | Saleme | Lummege

24 Neljapääw | Florentin | seggatud.

25 Rede | Kristian | ← Seiged

26 Loupääw | Amandus | fulmat

Kohto: Rahhast, Matt. 22, 15.

27 Pühhapääw | 23 P. p. 3. a. J. P.

28 Esmaspääw | Engelbregt | 8 33 p. l.

29 Teisipääw | Aysalon | . Pääwad

30 Keßnäddal | Josawat | — affawad

31 Neljapääw | Wolfgang | tulla.

16 nel selle fu päwal touseb päike pole tundi
päärast kello 7. ning löhhäb alla pole tundi pärrast
kello 5. pääw on pitk 9. d 15. tundi.

1 Rede	Pühhade P.	Kange
2 Loupääw	Hingede P.	5, 14 p. l.

Zairi: Lättrest, Deatt. 9, 18: 26.

3 Pühhap.	24 P. p. 3. a. 3. P.	
4 Esmaspääw	Dit	tuul.
5 Teisipääw	Käspär	Wahhel
6 Restnåddal	Paltier	wihm,
7 Neljapääw	Klaudius	wahhel
8 Rede	Brits	Lumme
9 Loupääw	Teodora	sal do.

Hirmsast Arrakantamisfe: Eödsf, Matt. 14, 15: 28.

10 Pühhapääw	25 P. p. 3. a. 3. P. M. L. 9,	
11 Esmasp.	Mark. Püsk.	(55. e. l.
12 Teisipääw	Arkladius	Kül-
13 Restnåddal	Breedif	mat
14 Neljapääw	Leopold	Ilmad;
15 Rede	Atanastus	pea
16 Loupääw	Albräus	selge

Wilmseff Kõhtust, Matt. 25, 31.

17 Pühhapääw	26 P. p. 3. a. 3. P.	
--------------	----------------------	--

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Esmaspäaw	Esra	☉ 3, 23. e. l.
19 Teisipäaw	Liisbet	☾ pea
20 Keſknäddal	Amos	☾ uddune.
21 Neljap.	Mar. Ohw.	☾ Keppud
22 Kebe	Cesilia	☾. Ilmad
23 Loupäaw	Klement	☾ löwad kül.

Künnest Meisidest, Matt. 25, 1.

24 Pühhap.	27 P. p. 3. a. 3. P.	
25 Esmasp.	Kadriina P.	☉ 6, 7. e. l.
26 Teisipäaw	Konrad	☉ ma pole.
27 Keſknäddal	Iſai	☾ Tuuline
28 Neljapäaw	Künter	☾ ja
29 Kebe	Ewert	☾ Lumme-
30 Loupäaw	Andrese P.	☾ faddo.

9mal selle ku päwal touseb päike pole tund pärrast kello 8. ning lähhäb alla pole tundi pärrast kello 3. päaw on pitt 7. d agga 17. tundi.

DECEMBER. Joulo = Ku.

Kristusse fiske = söttnisfest, Matt. 21, 1.

1 Pühapäätw	1 Kr. Tull. P.	Känge
2 Esmaspäätw	Arent	DI, 2. e. l.
3 Teisipäätw	Kandidus	kulma
4 Keßknäddal	Parbo	L jarr. l
5 Neljapäätw	Sabina	wolk.
6 Kede	Niggolas	sid
7 Loupäätw	Natalia	peh.

Lubhet enne wimist Päwa, Luk. 21, 25.

8 Pühap.	2 Kr. Tull. P.	memat
9 Esmaspäätw	Juhkum	L Ilmad,
10 Teisipäätw	Lühhem P.	Lumme,
11 Keßknäddal	Elso	3, 56. e. l.
12 Neljapäätw	Outilia	ja
13 Kede	Luisia	tu.
14 Loupäätw	Nikasius	L lega

Joannes Wangi = Lornis, Matt 11, 2.

15 Pühapäätw	1 Kr. Tull. P.	tnl.
16 Esmasp.	Liia	la.
17 Teisipäätw	Albina	☼

See Kuul on 31 Päeva.

18	Reßnädal	Kristow	C. 6. p. l.
19	Neljapäät	Lot	Raunis
20	Keede	Abraam	selge,
21	Loupäät	Toma P.	✱

Joannesse Lunnistusfest, Joan. 1, 19.

22	Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	ja
23	Esmasp.	Adam	kilm
24	Teisipäät	Ewa	● 6,44. p. l.
25	Reßnädal	Joulo	tulega
26	Neljap.	Teme P.	terad
27	Keede	Kolmas P.	aasta
28	Loupäät	Suta Laste P.	L

Seft Immeß, pannemissfest, Luk. 2, 33.

29	Pühhap.	P. pärr. Joulo	peäle
30	Esmasp.	Tawet	ots.
31	Teisipäät	Silvester	✱ ✝

Ionel selle ku päwal touseb päike merendel päw
 rast kello 9. ja lähhäb alla 3. merendel pärrast kello
 2. vääw on pilt 5. ja üt's pool tuudi, d agga 13. ja
 üt's pool tuudi.

Pääwa- ja Ku Warjutamisest.

Eel aastal saab Pääw nelli Korda warjutud: esimest Korda, Jürri Ku kolmandamal päwal, teist Korda, Yeht- Ku kolmandamal päwal. Kolmat Korda, Wi- kli- Ku seitsemel päwal kolmaslunnend, ja neljat Korda, Wina- Ku, wiendamal päwal kolmaslunnend, agga keif nelli warjutamisjed ei olle meie Maal nähtaw d.

Ku saab kahhel korral, ja hoi's warjutud. Esimest Korda, Jürri- Ku kahhejateistlunnemal päwal. Selle hakkatus on õjel, pärrast kello kaks- teistlunnne; pärrast kello üks on Ku hoi's warjutud, ja kolm werendel kello kolme peäl, ta lõppeb.

Ee warjutamine hakkab hommiko poolt, ja lõppeb õhto poolt.

Teist Korda saab Ku warjutud kahheteistlunnemal Wina- Ku päwal. Hommiko poolt jälle hakkab Ku warjutud sama õjel, kello ühhe ajal; kello kaks on Ku täies'e warjutud, ja kolm werendel kello wie peäl, on selle warjutamisje ots.

Woi-

Boisiko Jospi

Ello, Öppetustsed, ja Köhned.

Teine Jäggo.

(Esfimenne Jäggo Sa leiad männerwa : Aasta
Läht: Ramauft.)

Misugause iutro aiamisfega olli üks tük
arga möda lä nud, ja ke k se r hwas, kes
seäl iures olli olli ni terrawaste se e iutro
peäle kuunud, et monned, kes wise sefs
ollid kõrtsi tulnud, et nem uad ledra õhta
j misfega pidid kullutama; need õhid se
ülle kõrtsi ja wina ja jomist ja k. if arrau-
nustand. Ja se olli se mis Josep k i, e
ennamiste somis. Kui temma nüüd näg-
gi, et tem na et ewdminne ni häs i haf-
kas kordeminne ja et temma kõnned
furema hulga mele pärrast ollid; sus üt-
ta:

ta : „sõbrad, ma nään, et teie üts hea
„suggu rahwas ollere, kes heal meel teie-
„sugaused head tõmbed üllestõttaks ja
„pahhad tõmbed mahajättaks : se ei olle
„mitte teie sü, kui teil monned wiisid on,
„mis laitmisse wäär on ; sest teie ellate
„sün ühhes kõrwalis ses paigas, kus teie ei
„sa saggedaste muud ausa rahwast nähha,
„egga kuulda kuida muud auwad innimes-
„sed omma ello aiawad ; waid nenda kui
„teie näggite ja kuulsite omma esiwanne-
„mad elawad, nenda püate teie ka omma
„ello aiada. Algga se ei lähhä mitte korda :
„sest maailm lähhäb päwast päwani wanne-
„maks, ja innimesed lähhäwad targe-
„maks : ja se on Jummalast nenda seäruud.
„Jummal andis innimesele moistust, et
„ta pididi keige asjade ülle torgaste järrele
„mõtlemä ja keigest asjadest mis temmale
„ette tullewad, ennesele kaswo saatma.
„— Minna ollen nonda maad läbbi bul-

„kund,

„Kund, monnesuggused innimesesed ja nen-
„de kumbed tähhele paännud, ja sest ollen
„ma monda head õppetust ennese kaswul-
„tähhele paännud. Mis minna teon ja õp-
„pisin, tahhan ma eddespidi heal meel
„ka teile teada anda, sest ma nään, et teie
„meel tahhab targemaks sada. — Agga
„ärge pange pahhaks! minne ramb jaig
„ei kannata, et ma kawa aega jalla peäl
„ollen. Seäl on üks kaunis rohhe ne paik;
„seina tahhame meie mahha istuda, ja
„teine teiega jutto arada.“

Müüd läks temma seina rohhelisse pai-
ka, kus illusad kassid pawa wario and-
sid, ja mis üks paar sada sammo kõrifi
juresst kõrwalinne oli: ta istus ühe kääno-
otsa mahha ja surem-hulk sesti rohwas foga-
gus ennaft temma ümber ja as'usid mahha
rohhe üsise. Siis jünkis nende keskes se-
sinnaue jut:

Josep. Kes kül meie hulgas se teige-
wannem mees peaks ollema?

Küllakubjas. Küllap ikka minnul siin
feltsis se teigenurem igga on. Minna mäl-
letan weel, kui need kassed siin alles noro-
kessed ollid, ja kui ma saggedaste siin platsi
peäl teiste kulla possidestega kurni löin.
Ugga kus se aruvas aea on! Nüüd on need
kassesesed rattaspakkuks kaswand, ja
minno pea on halliks löinud?

Josep. Kas sa mäletad weel sedda
aega, ja mis edo rahwoke siis piddas.

Küllakubjas. Misk ma ei mäleta?
Nenda kui tännasel päwal! Kül olli siis
teine luggu rahwokessel, ja teine põ'w ella-
da: ei olnud sedda hädda ja risti mis nüüd
nähtokse: ei olnud sedda waewa ja willet-
sust, misga meid nüüd pinotakse: ei olnud
rahwokessel ialge leiwast egga ühhestki as-
jast puds: olli monnelgi tallomehhel lihha
wagen laual hommikust õhta sadik: olli
mon-

monnelgi rahhakuksur täis hallitand Rub-
bla-tükkid Eirsius. Uuga nüüd Jummal
parrago! waesus ja nalg iggas paigas.

Josep. Se on ommeti üks immelinne
ask! Kust se ommeti peaks tulles, et
nüüd se ello hopis waeseks on läinud siin
maal?

Küllakubjas. Kust se peab tulles? —
Jummal nuhtlus, ja fange moisa-tõ ja
fundiminne: need raiskawad rahwokest.

Josep. Kas se peaks ial tõssi olles?
Kas sa olled kül, wanna issa, diete se üle
järele mõtlend?

Küllakubjas. Miks ei olle? Küllap se
teada on, kui Jummal ei õnnista, ja
Moisa wannemad ikka risuwad, ja teo-
päiwi lissawad, küllap siis tallopoeg peagi
peab lõpma.

Josep. Se on õlge kül, kui nenda siin
se luagu on Uuga wottame ommete sedda
asja laiemalt tähhele panna! — Esüte

ütled sa, et se Jummalah nuhtlusse sü on.
— Jummalah nuhtlusse on, inimeste
katt, suur weikse surreminne, suur poud,
liig wiim, rahhe, ussid orrasse, liig kirtin
surwifel aial, taewa mürristaminne, maa
wärriseminne, ja sesuggused asjad. —
Minna ollen nüüd kül ühhe kauni wahhe-
ain wodral maal olnud: Kas wahhest sel
wahhe aial, nisuggust Jummalah nuht-
lusse teie küllas on kuulda olnud?

Küllakubjas. Ei Jummal tännatud
sest olle kuulud.

Josep. Kas weiste surreminne on
olnud?

Küllakubjas. Küllap sedda sagedas-
tegi on olnud?

Josep. Ma nään ommere, et teil kau-
nis karri wäljas käib. Kust teie need lo-
jusseid jälle saite?

Küllakubjas. Muist olleme kaawa-
and, muist moisast sanud. Siiski on
monni

monnikane tallomees weel, kel ep olle här-
ga egga lehma.

Josep. Agga kui teie isse joudjite kas-
watada, ja kui teile moisašt lojush anneri,
egga siis ommeti feik weiksed woind jurnud
olla!

Küllakubjas. Zummal hoia, egga
nad feik ei surnud: monnel wahhest surri
üks ehk teine, monnel jäi ellama, kes õiget
hoolt lejusse eest piddas.

Josep. Kui se nenda on, siis ei woi
sedda mitte weikse-surremissjeks nimmeta-
da. Se on weikse-surreminne, kui surm
risub paris naddalas keigeskihhelkonna kar-
ja, et ei jä sorka ellusse: se on Zummala
nuhtlus. Kui wahhest üks ehk teine lojus
surreb; siis on se üks luggu, mis keiges
mailmas leitakse. Peälegi kui kopsoõõbi
ühhe tulla karja sattub, ja mondagi tallo-
meest paljaks teeb, siis ei olle se Zummala
nuhtlus, waid inimessse holetusje ju. —

Agga sest tahhame ühhel teisel korral rääki-
da. — Kas siis suur poud, suur wihm,
suur külm ehk rahhe, wahhest teie põllo-wil-
jale nenda on liga teinud, et teie wäljalt
pühho-täid ei saand teikada?

Küllakubjas. Zummal hoia selle eest!
Zummala ilmoke on monnesuggune: agga
sedda ei woi ükski öölda, et ta meie wihos-
kest nenda hõwis olleks raiskand, ehk ta küll
wahhest ühhele ehk teisele kahjo on teinud.

Josep. Siis ei woi sedda ka mitte
Zummata nõtklusseks nimmetada: sest se
sunnib aiali teiges mailmas ühhele ehk teis-
se e. — Kas siis ussid teie orrast wahhest
on pirand, et teie üm wifest kätte ei sanud?

Küllakubjas. Ei sest ka olle kuulnud,
ehk seal monnt taim södi, siis ommete su-
rent hulk jät kaswama.

Josep. Kas siis wälk wahhest teie wil-
ja raiskas?

Külla

Kullakubjas. Kuida se woib sündida?
Sest meie ilmas ei olle kuulnud.

Josëp. Se sünnib saagedaste monnes
kohhas, et üks ainus Jummal wälk ühhe
terwe wälja wiljad nenda kõrwetab, et ei
jä ümwifest järrele.

Kullakubjas. Kitus Jummalale, ei
meie poles sest olle olnud kuulda.

Josëp. Kas siis ma-wärrisemissed teil
on olnud?

Kullakubjas. Mis se on, ma-wärriseminne?
meie ei olle ial sedda sannagi
kuulnud.

Josëp. Oh se on se keigekibbedam ja
keige hirmsam Jummal muhtlus, mis siin
ilmas woib olla. Ma ollen üht ainust se
suggust ma-wärrisemist Italia maal näk-
nud: aaga Jummal hoidko mind sedda
ennam näggemast! Ma tahhan ühhel tei-
sel puhul teile sest juttustada, ja ma tean,
et kohkuminne ja wärriseminne teie peale

tulleb, kui sest agga kulete. — Keif need
Zummala nuhtlused, mis ma siin nim-
metasin, ei olle siis teile sattund, nenda
kui teie isse tunnistate?

Küllakubjas. Suur kitus Zummala-
le! Küllap se tõssi on!

Josep. Waatke, weännad! eks ei olle
se siis mitte suur pat, kui teie sedda süüd
Zummala peäle lükkate et teie waesed olles-
te: kui Zummal teid ommere keige sure
nuhtluste eest tännini on kaitsnud! Tem-
ma, se hea taewa isia, lasseb omma päi-
keist paista ommal aial, ja aännab wihi-
ma tullosal aial, ja kosutab keif ma-wil-
jad ja rõmustab keige ellajatte süddant: ja
meie, temma moistlikkud lomad, peaksi-
me temma ülle nurisema ja süüd temma
peäle tõstma! — Oh siina kallis taewa-
re isia, aänn meile ikka üht tännatlikko
süddant: ja aänn meile andeks keif meie
pat=

pattud ja rummalusse eksitusse, Jeesusse
Kristusse pãrvast, amen!

Kui Jofep need miimsed palwe sannad
vãkis, siis ollt ta jalla peãle astunud, kũb-
bara peast mahhawotnud, ja ommad kãed
taewa pole sirrutand: ja pissarad tousid
temma silmi. Keik need teised mehhed, kui
nemmad sedda nãggid, lãks se nende sũd-
damest lãbbi, nemmad ei teãdnud issegi
kuida neile olli sũndinud, tombasid mũtsid
peast mahha, ja õhkasid raskest sũddamest:
sest nende sũddame tundminne andis neile
sedda tunnistust, et nemmad selle patto
sũalkused ollid. ùhhel ùrrikeset aial olli
suur waike selle rahwa hõugas, et ùkski ei
julgend suud lahti tehha, otsego olleks ãs-
kitselt ùks mũrristaminne selãe taewa al-
olnud kuulda. — Pãrvast sedda assus
Jofep jãlle omma kãanno otsa, ja allutas
nest omma jutto sel wisil.

Jofep. Ma nããn, et iggãũks teist tun-

neb, et se-innimienne rummalaste eksib, kes
süüd Zummala peale aiab, kui ta käsfi
hästi ei käi. — Nüüd tahame meie
ommeti ka sedda teist asja tähhele panna,
kellest meie wanna küllakubjas ütles, et ses
se sü piddi ollema, et meil nüüd teine lug-
gu peaks ollema, kui meie esivannemil.
Mis assi se olli ommeti?

Üks teine mees. Küllap ses ikka se sü
on sedda ükski ei rovi salgada. Range
moisa tõ ja piin teeb meile otia peäle.

Josep. Eks siis meie wannemad ka moi-
sa tööd ei teinud, ja maksu ei maksnud?

Küllakubjas. Küllap se teada, et nemo-
mad ilma tööd teagematta ei olnud: ag-
ga mis nende tõ olli meie tõ wasto! se
olli nenda kui lapse mäng.

Josep. Kas so meles on weel, wanna
taat, kui palju teggo so issa moisa teggi?

Küllakubjas. Miks ma ei mäleta!
Meie issal onjal olüid addra maad ja hei-
na.

namaad kâes; ja piddas teolisse allate ja
waino allate moisas.

Josep. Kui paljo innimesi teid siis
olli tallus?

Küllakubjas. Meil olli, issa ja em-
ma, tel ja lelle naene, se on, nelli tõteg-
giad innimesed, kui meie lapsed alles wäe-
timad ollime. Se olli pärrast katko, kui
ei olnud paljo rahwast.

Josep. Kui paljo lojussi olli teil sel puh-
hul?

Küllakubjas. Meil olli Jummal tän-
natud paar hobbofi, olli paar hârgi, olli
tükki nelli lehma, olli lambokessi ja sea-
porsad —

Josep. Kas siis sinno issa joudis selle
rahwaga ja nende lojustega addra maad
harrida? ja peilegi moisa teggo tehha?

Küllakubjas. Egga ta keik maad ei
prukind: harris ni paljo kui ta joudis:
muist maad ollid kellus. Agga olli Jum-

mal tännatud keiva palloke ikka ommast
käest.

Josep. Kui teil üks hobbone ja kaks
innimest allate moisas seisid; siis ei olnud
teil enam kui kaks innimest koddo, ja
need kaks piddid emmori ni paljo põllo-tõdd
teggema, et nemmad keif tallo ja lopsed
joudsid toita ja üllespidada, ja peälegi,
nenda kui sa ütled, rohkesti toita?

Rullatubjas. Mis ma ütlesin, se on
tõssi.

Josep. Sedda ma ussun. Nüüd üle
mulle weel: kui nüüd teie lapsed tugge-
wamaks läksid, küllap teie siis ka joudsite
ennam maad addra alla wõtta?

Rullatubjas. Sedda meie teggime
ka; agga sest meile abbi ei fanud; nüüd
hakkati ka wähe hawalt meie teopawad
lissama.

Josep. Siiski teie ellasite ikka weel
holpsaste?

Rulla-

Rullakubjas. Mõis meie ei elland!
Meid olli hulk noort rahvast kaswamas:
Üks teise järrele joudis ikka tõtegiaks in-
nimesseks. Meid olli nelli wenda, ja kaks
õed, ja lehel olli kaks poega ja üks tütar.

Josep. Meed ommeti keik süa tahtsid?

Rullakubjas. Selle eest nemmad ka
tõõd teagid, et pea suitses otsas. — Pär-
rast issa ja lei lahkusid: lei wõttis kahhe
põwa maad, ja meie issa piddas nelia põ-
wa maad. Meie õed läksid mehhele ja
meie wõtsime naesi. — Nüüd lissati jälle
meie teo-päiw. — Pärast kui meie issa
ja emma ollid surnud; siis ellasime weel
tükki aega ühheskous: agga meie naesed
ei sündind ühtekokko: neil olli allate riid
ühheskous. Sepärast meie lahkusime
jälle: minna wõ sin norema weinaga kah-
he põwa maad, ja teine wõttis kolmanda
weinaga kahhe põwa maad. — Selle

wisiga meie olleksime nüüd õige hästi korda

sanud, aaga meile lissati jälle moisa teggo,
nenda et meie wimaſs igga kabhhe pāwa
peält, ni paljo teggo piddime teggema, kui
meie issa kaddunt, terwe addra peält teg-
gi. Wimaſs piddime meie igga pāwa pe-
ält allatist waimo wālias piddama. Kuh-
ho selle fundimisſega wimaſs peab minne-
ma! Kuida woib üks inimenne ſel wiſil
omma pead toita ja perret ſōta ja lapsed
kaſwatada! Ennemuiſte tehti addra peält
kuus pāwa hobboſega, ja kuus pāwa jalla;
ja nüüd peame meie ſeſamma addra ma
peält, kabhheſateiſtkümmend pāwa hobbo-
ſega, kolmkümmend kuus pāwa jalla, nād-
dalas tegaema. Kus en nüüd õigus ma-
ilmas? Kui moisa wannemile niſuggune
walli antaſe, ommad allamad pinada!

Josep. Urra aīna wihhalemaad, wan-
nake! wihha ei te ialge head, ja kui ſūd-
da ſojaſs lähhāb, jūis Pea ei ſa maad,
moistiſkult järrele mõttelda. — Wōtta-
me

me selle asja ülle diete selgeste arro pidda-
da. Sinna ütlesid, et sinno issa algmis-
ses, kui temmal nelli tõteggjad hinge, tal-
lus olli, piddi kuus päwa hobbosega ja
kuus päwa jalla, moisas teggema. Müüd
nimmeta mulle, kui palju tõteggjad inni-
messed sul seddapuhko perret on?

Küllakubjas. Minna ollen omma wan-
na naesega, mul on kaks poega naese meh-
hed, ja üks tüttar, ja wannema poia es-
simesed lapsed on ka jo waimo-poisikes-
sed: se teeb ühtekokko, üks, kaks, kolm, neli
wiis, kuus, seitse, kahheksa, ühheksa in-
nimest, kes jo kät woiwad tō kallale pä-
na, ja wiis rammotumad lapsokessed.
Need keik rahhawad sua: ja kust wõtta
selle tühia aiaga!

Josep. Küllap sesamma luggu igga
ühhes tallus siin küllas on, et ennemuiste
paljo maid ja wähe rahwast olli, ja nüüd
paljo rahwast sellesamma ühhe ma peäl!

Küllakubjas. Üks luggu ni hästi ühhel
kui teisel: sepärrast meie ka keik ühhesug-
gused maewalised ja nälijased siin olleme.
Se üks wanna Jago Mihkel, se on weel
se ainus, kel leiba ommast kääst on: ja
Jummal teab, kust se sedda wäija wõttab:
rahwoke küll rääib et ta suur arst ja noid
peab ollema: agga Jummal hoidko meid
sesuggused tempud piddamast!

Josep. Selle asja ülle tahhame meie
ka ükskord juttustada. Müüd pange täh-
hele! — Sinno issal õnsal ollid nellid tõ-
teggjad hinge, perret, ja neist piddas ta kaks
allate moisas: siis ei jäänd temmale koddoo
ennam kui kaks, ja need piddid keik tallo-
tõdd teggema, ja perret toitma ja katma.
Sul on nüüd ühheksa tõteggjad innimes-
sed perres, neist pead sa kolm allate moi-
sas: siis jääwad sulle allate kuus tõteggjad
koddoo, ja nendega pead sa tallotõdd tegge-
ma, perret toitma ja katma. Mis nüüd
holp-

holpsam on, seddasamma tööd kalyhe iunis
messaga tehha, ehk kue innimessega? —
Mis sa armad? — Noh, eks sa woi
mulle selle küsfinisse peäle wastust anda?

Rüllakubjas. Zummal teab! ei min-
na woi sedda ärramoista.

Josep. Ollid sa ni wannaks mehheks
sanud ja ei woi sedda ärramoista, kes en-
nam joudwad tööd tehha, kaks, ehk
kuus?

Rüllakubjas. Rüllap se teada, et kuus
ennam joudwad tehha kui kaks.

Josep. Sedda ma arwan, et igga laps
sedda woi ärramoista. Algga kui se lug-
gu nenda on, nenda kui meie näme, et
tdest se luggu on; siis woi ka igga laps
ärraawada, et tallo üllespidamine
nüüd paljo holpsam assi on, kui meie
esiwannemarte aial: ja et moisa tö ja
sundimine nüüd koggoniste ni raste ei

olle, kui ta meie wannematte aial olli. —
Eks ei olle?

Küllakubjas. Küllap se ehk woib nenda olla.

Josep. Ei se woi ükspäinis nenda olla, waid se on tõest nenda. Kuida siis meie wannemad aega saiwad, ja meie nüüd ei sa aega? — Kuida se luggu on ommeti? Kus se sü on?

Küllakubjas. Ja sedda ei woi ükski ärraarmada.

Üks teine mees. Küll se ses iikka on, et meie esiwannemil maad kül olli, ja meil on kassinast maad kääs.

Josep. Sinna kuulsid jo ausa wannaisa kääst, et ennemuistne rahwoke ei joudnud keik maad harrida, waid et muist Pellus olli. — Ses siis se sü ei woi olla: ja meie näme sest, et üks tallomees moisa wannemale üllekohhut teeb, kui ta omma waesusse süüd temma peäle, ja sure moisa
sun

sundimisse peäle lütkab. Agga üllekohhus
on suur pat, mis Jummal kaskudes kow-
waste keeltakse. Jummal hoidko iggaüht
patto teggemast! — Ma tean nüüd, et
iggaüks meie seast, meie tännufest juttust,
sedda õppetust on wõtnud, et kehwad tallo-
poiad ei tohhi omma waesusse süüd, egga
Jummal peäle, egga Moisa-wanne-
ma peäle lütkada: ja ma tean ka et üks-
ki meie seast eddespidi niisuggust kaebdust
ei lähhä tõstma. — Süiski se peaks üks
immeassi ollema, kui meie ei peaks otsust
kättesama, kust se tulleb, et meil nüüd san-
tim põlw on, kui meie esiwannemil.

Küllakubjas. Ja ei sedda küll ükski woi
ärramoista.

Josep. Kes teab! Kui meie õiete hak-
kame järrele mõtlema! — Aggama nään,
et pääw io on weremisse peäl, ja meil kei-
gil on koddos-lojussed weel tassumatta,
nenda on selle maggusa juttoga meie aeg

witwind. So meie peame sedda poliitkale
jätma: tullemal pühhapäwal, kui Jum-
mal terwist annab, tahhame jälle seält al-
gada, kus meie tänna lõppetasime. Jäge-
nt kauaks Jummalaga feik, armad sob-
brad, ja olge termes et teie ni wisipärrast
minno seltsiga ollete heaks wõtnud! —

Müüd läks Josef jälle koiu pole, rõ-
mus ommas süddames, et temma juttud
wähhemalt sedda head ollid saatnud, et
rahwoke tänna ei saand joma. — Uuga
se rahwas, kui Josef sai ärralainud, kün-
nelesid weel filmapiltmist issekeskes selle
tännase päwa ja nende asjade üle, mis
nemmad ollid luwinud. Monned ütlesid:

„Se Josef on ommete üks moistlik mees?

„Kuida temma feik asja teab pohjani läb-
bikatsuda!“ — Teised ütlesid: „Küllap

„se näikse, et temma peab sakste polest!

„Küllap temmal kerge assti on nenda räkis

„da, sest et temma isse moisa teggo ei

tee.“

tee." — Üks kolmas mees ütles: „sest
 „minna nüüd ei tahha arvo piddada: agga
 „sedda ma tean ommeti, et ma kumme
 „koppika koddont kasa wõtsin, mis ma
 „kõrtsis pidin nahka pannema, ja nüüd
 „ma kañnan omma kumme koppika jälle
 „koio." — Monned, kes keigenurjatunud
 ollid ütlesid: „Läkki ommete weel kõrtsi,
 „sutaüt wõtma!" Ka nenda siis se seits
 „labkus: suren hulk läks koio, ja monned
 läksid kõrtsi.

Kolmas Pühapääw.

Rui Josep nüüd jälle kullasse läks, siis
 leidis ta kulla liigidal üht meest, kelle
 kurb südda temma silma näust paistis, ja
 kes, känd ristis, ühhe põllo otsas seisis ja
 halledaste selle põllo peäle wotis. Se oll
 oddrateggemisse aeg, ja keik kulla-rahwas
 ollid sel nädalal ommad oddrad mahha-
 tet-

feinud : se üks pöld oli ükspäinis ilma teg-
gematta. Dinnas kurwastusses ei pan-
nud se mees Josepid tähhele enne kui ta
õige temma liagi oli jõudnud, ja tedda
terretas. Hades wastas se mees Josepi
terretamise peäle, ja jäi seisma nenda kui
Josep tedda olli leidnud. Siis küsis
Josep temmalt : „Mis so süddant nenda
„kurwastab, kullamees?“

Se mees. Mis mo südda ei pea kurb
ollema, kui Jummal mind waest meest
nenda raskest on nuhtlend ! üks hobbone
ja paar hãrgi mul olli, et ei pidand teisel
mehhel parremad ollema : nüüd mets mur-
dis mo ühhe hãrja ja hobbose. Misga ma
nüüd pean põldo harrima ! Keif mu kulla-
rahwas on ommad oddrad mahhateinud,
kui sa nõad : minnul waesel mehhel ükski on
oddrad teggematta ja jäwadki teggematta.
Misga ma nüüd pean tallo üllespidama,
ja

ja rammotumad lapsed ülle talwe toitma?
jo minnust t'ollopsega ei sa!

Josep. Kõl se on üks willeis luggu!
Millal sulle siis se äppardus sattus?

Se mees. Minnewal pühapäwa õsel.

Josep. Õsel? — Se on üks imme
assi! Kas siis metsalissed õige so lauta tul-
lid, ja sinno lojussed mürdsid?

Se mees. Ei mitte, õiges süggawas
metsas.

Josep. Kuida siis so lojussed õsel met-
sa said? üks karjane neid koi ei aiand?

Se mees. Kõllap nemmad karjaga koi
on tulnud, nenda ku keik rahwas räkroad:
agga jo nemmad õsel jälle metsa taggasi
läksid.

Josep. Kuida nemmad siis labti peäse-
sid, kui sinna neid õhtal wisipärrast kiini
pannid?

Se mees. Seeb se minno willetsus olli,
et ma neid kiini ei pännud. — Kui meie
min

minnewal pühhapawal ühhestkoust ärralät-
sime, ja minna piddin koiu minnema; siis
jubrusin minna willets weel kõrtsi sisse as-
tuma: seäl olliid weel üks paar söbbrad:
meie hakkasime jutto aiama, ja wõtsime
ka wähe Zummalu wiljofest, ja nenda
siis aeg wiwis. Oh minna õnneto mees
et ma piddin kõrtsi minnema!

Josep. Kus siis so naene olli? üks se
olnud karia wastowõtmas? üks se woiud
lojussed tiänipanna?

Se mees. Naene olli ka kõrtsi jubtund.
Ta olli jo enne mind seäl, ja olli wähe ka
rüpand, nenda et ta wässind olli: ja kui
meie fest õsel koiu tullime, siis ei tulnud
lojussed meie meleat. Meie uinusime mag-
gama, ja hommikul kui meie ülestoussime,
siis olli hobbone ja härg kaddund.

Josep. Kes teab kas siis metsalissed
neile otja peale on teinud; ehk nemmad
wah

raahhest kubbogi on sattunud, kus muud
ausad innimesed neid on küni sanud.

Se mees. Jo need on hundi perses.
Teisel hommikul ma leidsin neid metsast,
kui jo metsalinnas neid poleks olli nahka pan-
nud. — Oh ma waene mees! oh ma wil-
lets mees! Mis peab minust nüüd
sama? — Moisas ma ka käisin abbi otfi-
mas: Kust meiesuagune maialt peab abbi
ja armo otfima, kui omma wannematte
käest? Agga moisa wannemal ka kowwa
südda. Kül ta warm on teopäwi togga-
aiama; agga kui meiesuagusel willetsus
sattub; ei siis olle moisast armo.

Josep. Jah, minno armas küllamees,
kui nenda ie luggu on, siis ärra sa panne
pahhaks, kui ühbelgi innimesel halle meel
ei tulle sinno willetsusse pärrast. Kui üks
innimenne kelt on truiste teinud, mis ta
kõhhus olli tehha, ja siis sattub temmale
üks äppardus; siis on iggaühhe kõhhus
hal-

hastastada ja abbi tehha ni paljo kui tem-
mal joudo on : ja igga hea inimenne teeb
sedda heal mehel. Uggä kui inimenne
melel holetusse läbbi willestusse alla lan-
geb, siis lähhäb ka hea inimesse südda
lowmaks temma wasto. — Ja kuida sa
woit sedda hirmsa patts tehha ja ütelda,
et Jummal sind on nuhhelaud ! Kes käs-
kis sulle ja so naesele kõrtsi minna ja rüpa-
da, peälegi sel aial, kui muud ausad tallo-
mehhed ommad lojussed tassuwad. Sin-
na ütled : „minna juhtusin kõrtsi : min-
no naene juhtus ka seina !“ — Mis
kõnmed need on ! mis saanna se on ! Kuida
woib üks inimenne juhtuda, kel õige
meel peas on ! Kui üks wemmal kattukselt
mahhalangeb ; siis juhtub wahhest, et ta
otseti mahhokukkub, ja jääb ma sisse seis-
ma : sest wemmal ei olle meelt peas, et ta
woiks langeda kuida ta tahhab. Uggä
inimessele andis Jummal seks moistust,
et

et ta keige asjade sees mis ta lähhääb ette-
 wotma, moihlikkult peab järrele mõtlema,
 et ta tabjo eest ennast hoiaks, ja kaswo
 ennesele sataks. Innimessele ei woi üh-
 tegi juhtuda, mis ta isse teeb ehk mah-
 hajatab. Sepärrast sinna ei tohi siin
 mõttelda, et se nenda sulle juhtus; waid
 sa pead mõtlema: „Kes teggi? isse
 „teggi! nenda tõ, nenda tõ päik!“ Se-
 pärrast on õigus, et sa ka omma willetsust
 isse kaännad. — Süski tahhan ma püda,
 hea sanna läbbi kulla-rahwa käest wäbbe-
 gi abbi sata: sepärrast tulle mo kasa! Mis
 sa siin seisad ja murretsed: selle läbbi sinne
 õdrad ei sa mahhatehtud.

Kullas wõttis rahwas Jofepit rõmoga
 wasto: sest surem hulk hakkas jo tundma
 et nemmad temma kõhnedest woisid kaswa-
 sada: wähhemalt näggid nemmad, e-
 nende aeg maggusal w sil kullus, ja ei nem-
 mad esmaspäwa hommikul warratsit om-

ma tõ kallal ollid olnud, sest et nende pea-
jomisse läbbi ei olnud raskeks läinud. —
Josep kutsus neid seddamaid jälle nende
illusa käskide warjusse kus nemmad min-
nemal pühapäeval ollid istunud: ja keif
se hull wõttis sedda kutsumist hea melega
wasto: üks paar keigesuremad jomakoer-
rad ükspäinis veitsid ennast teiste taggant
ära, ja lippasid kõrtsi sisse. Kui nemmad
nüüd keif omma wanna asfemele ollid as-
sunud; siis hakkas Josep seddamaid sest
äppardussest tõnnelema, mis selle ühhe
mehhele olli satunud, kes kurwaste ühhe
pu naial seisjis, ja küsjis, mil wiisil kül
selle waele mehhele wähhegi hõlpo woiks
sata? Agga keif se kullarawas kostis üh-
hest healest: „Se kullus selle herrissele!
„Kes käsks tedda omma naesega kõrtsis
„istuda ja jua, kui ta piddi ommad lojus-
„sed tassuma! on temma omma koerwis-
„se ja holetusse läbbi ommad lojused laske-
nud

„nud raisko miina; siis katusgo ta nüüd,
„kuida ta aego saab! Kas meie woime
„sepärrast waewa nähha, et temma koe-
„rust on teinud?“

Josep. Teil on õigus, armas rahwas,
sedda ei woi ükski salgada: sest kes nurja-
tuma tõdd on teinud, se peab õiguse pär-
rast nurjatuma tõ nähtlusse kannatama.
Agga siin ei olle mitte küssimine seft, mis
õigus on, waid seft mis hea suddame, hel-
dusse ja hallastusse poleft, seile õnnetuma
mehhele woiks tehha, et temmale wähegi
abbi saaks?

Üks wanna mees. Kes sesagguse jät-
tisse peäle woib hallastada, kes omma sü-
läbbi raisko lähhäb! Üks teine assi olleks,
kui temmale Jummalä nuhtlus olleks juh-
tunud; siis olleks iggamehhe kohhus, ni
paho abbi tehha, kui agga joudo olleks:
agga nüüd!

Josep. Se on keik tõssi, ja õige moist-
lit

Ekfult mõtteldud! — Nagga ommeti ma
tean üht meest, kes ka nuriatuma ja kan-
gefaeise rahwale head sowis, ja head teg-
gi: kes peälegi omma waenlaste eest jum-
malad pallus, kui nemmad tedda libbe-
daste piraad: „Jesia, aīna neile andeks,
„(ütles temma) sest nemmad ei tea mis
nemmad tewad!“ — Se olli meie õn-
nisteggia Jesus, ja temma on meie
märki jätnud, et meie peame temma jälges-
des kaima. Mis temma küll olleks meie
asemel siin teinud? Kas ta olleks küll siin
ilma abbira jätnud sedda õnnetuma meest,
kes ka jobnust peast ei teinud mis ta teg-
gi, kui ta ommad lojusjed ilma tasjumat-
ta metsa holeks jättris? —

Se sinuane korme lais selle rahwa läbbi
südame, nemmad waarsid halleda sil-
maga selle mehhe peäle, kellele se willetsus
olli sattunud, ja ollid kahje wahhel, kes
piddi allutust reggema rätima, ja mil wiil
nem-

nemmad piddid selle waeſe mehhele abbi
tegaema. Kui Joſep ſedda naggi, ſiis
wõrtis ta nenda rätida:

Joſep. Ma nään teie ſilm ſi, minno
armad ſõbbrad, et teie keik lahke ſüdda
mega inimneſed ollete, ja heal meel tah
hate armo heita liggimeſſe peäle: ſelle eest
ſaab Jummat teid ja teie lapſi ja lapſelapſi
õnnistama. Nagu ma nään ka, et ſiin ei
one kerge aſſi ärraarwada, kuida ſelle wae
ſe mehhele woiks abbi tehha, ilma et ſe üh
hele ehk teiſele raſteks tulieks, ja et ka ſe
mees omma holetuſe pärraſt hopis ilma
nuhtluſſeta ei peäeks. — Näſugguſis aſ
jades ollet minna agga ſakia maal üht
wägga tulleſa kombe näinud, mis läbbi,
kui üks ſeſuggune lugu tulieb, ſeddamaid
keik ſaab ſoritand. Sakiamaal on iggas
küllas üks külla wõõrmünder, ja ſel külla
wõõrmündri on kaſs abbi mehhed kõr
was: ja need kolm inimneſjed on ſiis orſe
kui

Kui üks Põhhus'ommast läest kulla sees. Kulla-
rahwas wallitiwad needfinnatsed omma Põhto-
mehhed, iggal aastal ennese hulgast, ja püü-
wad ikka nijuggused mehhed wäljawallitsewa, kes
tarkusse ja hea südamie polesti tundwad on. Nem-
mad wallitsewad ikka kolm meest, sest et kuus silma
ennom näwad kui kaks silma, ja et üks ainus mees
wabhest omma sõbradele ja sugulastele woiks
hõlps teha, ja teistele woiks liga teha: agga
kui kolm on, siis iggaüts eneminne woib digust
kättesaba. Nemmad wabhetawad need Põhto-
mehhed iggal aastal ümber, et need kolm meest
aegamööda ennesele ei woiks liga woimust wõtta,
ja muud kulla rahwast halwaks pidada: sest nüüd
teadwad ni hästi se wõõrmünder, kui ka tem-
ma abimehhed, et nemmad tullesal aastal jälle
nisamma head on kui keif muud tallomehhed, ja et
se uus kulla Põhhus ennast nisammate nende was-
to jaab illesnäitma, kui nemmad ennast teiste
tallomeeste wasto illesnäitsid: nenda siis üks mõd-
teist mõdka ikka tuppes peab. Nendefinnaste kolme
meestele astatwad siis kulla tallopoiad keif woimust
enneste üle, nenda kui agga ühhel kottul peab
ollema ja kuulwad nende sanna, utsego ollets se
mõisa

moisa wannema sanna, ja peawad neid sures au-
 us. — Se kulla wõõrmünder ja temma abbimeh-
 hed on nüüd seks, et nemmad keige küllakonna
 kašwo eest peawad hoolt kandma: et nemmad se
 peäle peawad waatma, et keik kulla rahwas tas-
 saste ja siwosa ello aiaks: et üks teisele üllekohhut
 ja liga ei teeks: et rido ja taplust ei sünniks: et
 iggamees omma digust teeks: et ükski holetusse
 läbbi omma warrandust ei raiskaks: et, kui üks
 innimenne willeksusse sisse sattub, nemmad pea-
 wad noud piddama, kuida temmale woiks abbi sata,
 ja keik nisuggused asjad. — Mis teie arwate,
 eks se olle mitte üks hea wiis? Sel wiisil ei olle
 mitte tarwis, igga tühja palja asja pärrast moisa
 wannema kaela peäle kâta: ja peälegi igga mehheie
 saab ussinamast ja seigemast digust moistetud, sest
 et moistlik tallomees ikka parremast teab teise ta-
 mehhe asjad ärraarwada, kellega ta ühhes küllas
 ellab, kui moisa wannem, kes kanaan on, ja ei sa
 keik asjad omma filmaga nähha ja omma kõrwaga
 kuulda! Mis teie arwate sest wiisist? —

Mihad wastajid jälle keik need mehhed ühhest
 suust: „Küllap sedda iggaüks näab, et se peab
 „üks wäga tullus asji ollema.

(Kolmas Jäggo tullemal aastal.)

Lada = piddamissed Ceesti Maal.

Nedri Kuus : 7mal ja 8mal Päwal Paltisi
Linnas, on Lada, kus keigsuggust kaup,
weisid ja hobbusid müakse.

selsammal Kuul 10mal ja 11mal Päwal,
Hapsalo Linnas, nendasammoti Lada.

selsammal Kuul, seitsemel, ja kahheksamal Pä-
wal kolmattümend, Rakwerre Linnas,
sesammesuggune Lada.

Büünla : Ku kolmandamal Päwal Paide Lin-
nas sesammesuggune Lada.

Taani : Ku 16mal ja 17mal Päwal Rakwerre
Linnas, nendasammoti Lada.

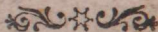
selsammal Kuul 20nemast Päwast sadik, ku
otsani, Tallinnas suur Lada keigesugguse
kaubaga.

selsammal Kuul 25mal Päwal Paides nen-
dasammoti Lada.

Mihli : Ku, 14 ja 15mal Päwal Hapsalus.

selsammal Kuul 21hemal Päwal Paides.

Wina : Ku esimeses ja teisel Päwal Paltisi
Linnas, Weitse, hobbose, ja keigesugguse kau-
ba Lada.

Essee ma rahva
vabastaja ehk täht-
samat

a r t j k l m

n o p q r s u
v ä ä ü e

x b f j k l m

n o p q r s u v

